

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

การยอมรับเทคโนโลยีการปลูกข้าวนาโยนของเกษตรกรในอำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก
**Farmer Adoption of Parachute Rice Planting Technology
in Bang Rakum District of Phitsanulok Province**

พิสิทธิ์ เข้มมี (Phisit Khemmee) * สินีช คุรุทเมือง แสนเสริม (Sineenuch Khurutmuang Sanserm) **

เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ (Benchamas Yooprasert) ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และปัจจัยด้านอื่นๆ ของเกษตรกรที่ปลูกข้าวนาโยน (2) สภาพการปลูกข้าวนาโยนของเกษตรกร (3) ระดับของการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกข้าวนาโยนของเกษตรกร (4) ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกข้าวนาโยนของเกษตรกร และ (5) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกข้าวนาโยนของเกษตรกร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เกษตรกรผู้ทำนาโยนปีการผลิต 2555/56 ในอำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 448 คน โดยมีขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 211 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทำแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าค่าสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

ผลการวิจัย พบว่า (1) เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 48.9 ปี มีประสบการณ์ในการทำนาโยนส่วนใหญ่เพียง 1 ปี เกษตรกรได้รับความรู้เรื่องการปลูกข้าวนาโยนจากเพื่อนบ้าน เกษตรกรมีพื้นที่เฉลี่ย 21.85 ไร่ มีต้นทุนเฉลี่ย 3,992.02 บาทต่อไร่ เกษตรกรมีระดับความคิดเห็นต่อลักษณะเทคโนโลยีการปลูกข้าวนาโยน แรงจูงใจในการปลูกข้าวนาโยนภาพรวมอยู่ในระดับมาก (2) เกษตรกรจะทำข้าวนาโยนเองและร่วมกับจ้างผู้อื่นทำ โดยอาศัยแหล่งน้ำบาดาล ผลผลิตข้าวนาโยนต่อไร่ของฤดูที่ผ่านเฉลี่ย 775.86 กิโลกรัมต่อไร่ (3) เกษตรกรยอมรับเทคโนโลยีการปลูกข้าวนาโยนภาพรวมในเชิงความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และเกษตรกรเกือบครึ่ง (ร้อยละ 43.8) มีการยอมรับเชิงปฏิบัติในระดับมากที่สุด (4) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกข้าวนาโยน แบ่งเป็น ในเชิงความคิดเห็น ได้แก่ แรงจูงใจในการปลูกข้าวนาโยน จำนวนครั้งที่เข้ารับการฝึกอบรม ลักษณะของเทคโนโลยีการปลูกข้าวนาโยน และเพศ ส่วนในเชิงปฏิบัติ ได้แก่ จำนวนครั้งที่เข้ารับการฝึกอบรม ลักษณะของเทคโนโลยีการปลูกข้าวนาโยนระดับการศึกษา จำนวนแรงงานภาคเกษตรในครัวเรือน จำนวนแรงงานในการจ้าง และต้นทุนการผลิต (5) เกษตรกรมีปัญหาในการปลูกข้าวนาโยนอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีข้อเสนอแนะ ได้แก่ ทางราชการควรให้ความรู้หรืออบรมเกษตรกร รัฐบาลสนับสนุนเรื่องตลาดเพาะกล้า ควรใช้ต้นกล้าในการโยนประมาณ 200 ถาดต่อไร่ และในการทำนาโยนมีต้นทุนการจ้างโยนกล้าที่สูงต้องการให้ลดราคาการจ้างโยนกล้า และให้มีแหล่งน้ำเพียงพอในการควบคุมระดับน้ำ

คำสำคัญ: การยอมรับ เทคโนโลยี การปลูกข้าวนาโยน อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

* นักศึกษาหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช pkhemmee1982@hotmail.com

** รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช sineenuch.san@stou.ac.th

*** รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช benchamas.yoo@stou.ac.th

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

Abstract

The objectives of this study were (1) to study economic and social state, including other factors of farmers who had done parachute rice farming in Bang Rakam District of Phitsanulok Province; (2) to study the state of their doing parachute rice farming; (3) to study the level of their adoption of parachute rice planting technology; (4) to study factors affecting their adoption of parachute rice planting technology; and (5) to study their problems and suggestions on their adoption of parachute rice planting technology.

The population in this study was 448 farmers who had done parachute rice farming in Bang Rakam District of Phitsanulok Province in 2012/2013. 211 samples were selected by using stratified random sampling methodology. The data collecting process was answering questionnaires. The statistical methodology used to analyze the data by computer programs were frequency, percentage, minimum value, maximum value, mean, standard deviation, and multi-regression analysis.

The findings of this study were as follows: (1) the average age of the studied farmers was 48.9 years. Most of them had experience in doing parachute rice farming at average 1 year. They had received the information on doing parachute rice farming from their neighbors. The average size of their area used for doing parachute rice farming was 21.85 Rai. The average cost of their doing parachute rice farming was 3,992.02 Baht/Rai. The level of their adoption of parachute rice planting technology in theory and their motivation for doing parachute rice farming was generally at much level. (2) the farmers did parachute rice farming themselves along with hiring other people to do. The water supply for their farming generally irrigated from the underground water. Their average rice productivity in last season was 775.86 kg/Rai. (3) the farmers adopted the parachute rice planting technology in theory at much level, and almost half of them (43.8%) adopted it in their real practice at the most level. (4) the factors relating to their adoption of parachute rice planting technology in theory were their motivation for doing parachute rice farming, the frequency of their attending training courses, the characteristics of parachute rice planting technology, their gender, and the factors relating to their adoption in practical were the frequency of their attending training courses, the characteristics of parachute rice planting technology, their education level, the quantity of labor in their family, the quantity of hired labor, and their production cost. And (5) the farmers generally had problems in doing parachute rice farming at medium level. They suggested that the government should have set training courses on the parachute rice farming process for them, they should have been supplied with seedling breeding trays because they were expensive and not durable, about 200 breeding trays of seedlings should have been used per Rai, the wage for hiring labor to throw the seedlings was rather high and it should have been lower, and there should have been much enough water supply for their farming to be able to control the level of water.

Keywords: Adoption, Technology, Parachute Rice Planting, Bang Rakam District, Phitsanulok Province